

Védőnői Szolgálat

Éves beszámoló

2013.

Védőnői szakgondozás feladatköreinek leírása és az elvégzett, folyamatos védőnői tevékenységek beszámolója 2013.

A védőnői ellátás feladatai és szakmai jelentősége:

A védőnő preventív, vagyis megelőző szemlélettel rendelkező egészségügyi szakember, aki igyekszik ezt a szemléletet a családok számára elérhetővé tenni, annak érdekében, hogy a különböző egészségkárosító tényezőket korán felismerjék, ezzel is meghosszabbítva a társadalom élettartamát.

A preventív szemlélet óriási jelentősége abban rejlik, hogy a társadalomra kisebb terhet ró a betegségek megelőzése és korai stádiumban történő kezelése, mint egy, már a késői stádiumban felismert beteg gyógyítása.

A védőnőknek lehetőségük van arra, hogy a várandósság felismerésétől kezdődően figyelemmel kísérjék a családok életét, testi-lelki és szociális egészségét, egészen a gyermekek iskolás koráig, sőt az iskolavédőnői ellátásnak köszönhetően, a gyermek felnőttkoráig is. Továbbá a tanköteles korú, de iskolába nem járó 6-18 éves gyermekek és fiatalok gondozása is a területi védőnői ellátás része.

A védőnők képzése során a főiskolák nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy lehető legszélesebb körben, az egészségügy szinte minden területét körbejárva alakítsák ki a preventív szemléletet, ezzel is lehetővé téve azt, hogy a családok gondozása során ne „csak” az édesanya és a gyermek egészségének megőrzését forszírozzuk, hanem a család többi tagjának minőségi, egészséges életét is.

Munkánk színtere a családok otthona, a védőnői tanácsadó és a különböző közösségi programokon való részvétel. Fontosnak tartjuk, hogy a gondozás színtérének megválasztásakor alkalmazkodjunk a szülők igényeihez és elvárásaihoz.

Az oktatási intézményekbe járó gyermekek számára is biztosított a folyamatos védőnői ellátás, mely első sorban magában az oktatási intézményben történik. (pl.: iskolai osztályvizsgálatok, tisztasági szűrések, felvilágosító előadások tartása.)

A védőnői gondozás szakterületei:

I. Várandós nők gondozása:

Cél: az anya és magzat egészségi állapotának megőrzése, javítása, a várandós anya testi-lelki harmóniájának, szociális biztonságának elősegítése, a veszélyeztető tényezők felismerése, megelőzése, a családi életre, szülői szerepre, szülésre, a szoptatásra és a csecsemőgondozásra való felkészítés.

A gondozás színtere: a várandós nő otthona és a védőnői tanácsadó

Védőnői feladatok:

- Anamnézis felvétele
- Terhes gondozási könyv kiállítása
- Vizsgálati eredmények összegyűjtése és dokumentálása a védőnő által vezetett várandós törzslapon
- Leletek, vizsgálati eredmények, észlelések és saját megállapítások rögzítése a Várandós anya gondozási könyvében
- Tájékoztatás az elvégzendő vizsgálatok céljáról, módjáról, helyéről, időpontjáról
- Tanácsadás az egészséges életmódra, helyes táplálkozásra, személyi higiénére, mentálhigiénére vonatkozóan
- Tájékoztatás a várandósság alatt kialakuló testi, lelki változásokról, teendők, tanácsok a normatív krízis feldolgozására vonatkozóan
- A vetélést, koraszülést befolyásoló tényezők, hatások ismertetése, megelőzési lehetőségek
- Felkészítés a szülésre, szülővé válásra, a gyermek fogadására, kiemelten a szoptatás fontosságára
- A gyermeket váró szülők tájékoztatása a családok által igénybe vehető szociális és egyéb karitatív támogatásokról,

Vizsgálatok:

- Szomatometriás vizsgálatok: testsúlymérés
- Fiziológiás vizsgálatok: vérnyomásmérés, pulzusszámlálás
- Vizeletvizsgálat
- Magzati szívhang vizsgálat
- CTG – magzati szívfrekvencia és méh összehúzódásainak egy időben történő monitorizálása

A várandóست otthonában is felkeressük és tájékozódunk, hogy megfelelőek-e a körülmények az újszülött fogadására. Veszélyeztetett, ágynyugalmat igénylő kismamák esetében a szükséges vizsgálatokat is elvégezzük.

II. Gyermekágyas anya és újszülöttjének gondozása:

Cél: A hazaérkezést követő 24-48 órán belül történik meg az első védőnői látogatás. Ezt követően 6 hétig hetente, illetve szükség szerint látogatjuk a családot. Figyelemmel kísérjük az újszülött és az anya szomatikus és pszichés állapotát.

A gondozás színtere: első sorban a gyermekágyas anya otthona, szükség és igény esetén a védőnői tanácsadó

Védőnői feladatok:

- Gyakorlati és elméleti segítséget nyújtunk az újszülött gondozásban, különös tekintettel a bőr, szem és köldök ápolására, valamint a mindennapi tevékenységek során felmerülő problémák megoldására.
- Szorgalmazzuk a szoptatást, hangsúlyozzuk jótékony hatásait, segítünk a helyes szoptatási technikák kialakításában.
- Tájékoztatjuk a gyermekágyast a testi, lelki változásokról, a helyes életmódról, a nőgyógyászati kontroll fontosságáról, a későbbi fogamzásgátlási módszer megválasztásáról és a családtervezésről

III. Csecsemők gondozása

Cél: a csecsemő egészségének megőrzése, a veszélyeztetettség és a szövődmények megelőzése, illetve a problémák megfelelő időben történő felismerése, a családi kötődés kialakításának segítése és szocializációs folyamat támogatása.

A gondozás színtere: gondozottak otthonában és a védőnői tanácsadóban egyaránt. A családlátogatás és a tanácsadásokon való megjelenés, egyéni gondozási terv alapján, illetve szükség szerint történik

Védőnői feladatok:

- A csecsemő szomatikus, pszichés és szociális fejlődésének nyomon követése
- Státuszvizsgálatok elvégzése: 1. 3, 6 és 12 hónaposan
- Szoptatással kapcsolatos tanácsadás
- Táplálási tanácsok
- Csecsemőgondozás
- Érzékszervek vizsgálata: látás és hallásvizsgálat
- Rachitis és caries profilaxis
- Higiénés tanácsadás, betegségek megelőzésére vonatkozó tanácsok
- Krónikus betegek gondozása
- Védőoltások szervezése, lebonyolítási feladatok és tájékoztatás a védőoltásokkal kapcsolatban
- Felvilágosítás a szociális juttatásokkal kapcsolatban
- Szükség esetén környezettanulmány készítés
- Elsősegélynyújtás

IV. Kisdedek és kisgyermek gondozása

Cél: a kisdedek és kisgyermek egészségének megőrzése, testi, lelki fejlődésének nyomon követése, a veszélyeztetettség és a szövődmények megelőzése, illetve a problémák megfelelő időben történő felismerése, szükség esetén más szakmaterületek bevonása a problémák megfelelő kezelésének érdekében.

A gondozás színtere: státuszvizsgálatok alkalmával a védőnői tanácsadó, illetve igény és szükség szerint a családok otthona.

Védőnői feladatok:

- A kisdetek és kisgyermek szomatikus, pszichés és szociális fejlődésének nyomon követése
- Státuszvizsgálatok elvégzése: 1, 2, 3, 4, 5 és 6 éves korban
- Egészség megőrzési, betegség megelőzési tanácsok
- Táplálási tanácsok
- Nevelési tanácsok, szokások kialakítása
- Védőoltások szervezése, lebonyolítási feladatok és tájékoztatás a védőoltásokkal kapcsolatban
- tájékoztatás a gyermekek napközbeni ellátásával kapcsolatban: a bölcsődei, óvodai és iskolai ellátás lehetőségei. Az intézményi körülményekkel kapcsolatos tájékoztatás. A családok felkészítése az elvárásokra, valamint a gyermekek kiegyensúlyozott érzelmi életének elősegítése.

V. Nővédelmi gondozás

Cél: a reprodukív korban lévő nők egészségének megőrzése, betegségek megelőzése.

A gondozás színtere: családok otthona és védőnői tanácsadó.

Védőnői feladatok:

- A gyermekágyas időszak lezárását követően tájékoztatás és információnyújtás a fogamzásgátlással, életmóddal, egészség megőrzéssel kapcsolatban
- Betegségek megelőzésének jelentősége

Státusz vizsgálatokról

A védőnők által végzett szűrővizsgálatok 1-3-6 hónapos és 1-2-3-4-5-6 éves korban történnek, a védőnői tanácsadóban. A vizsgálatról a szülőket postai úton értesítjük. A szülők igényeihez alkalmazkodva (munkaidejüket és a gyermekek óvodai napirendjét figyelembe véve) a státuszvizsgálatok végzése gyakran késői délutáni időpontokban történnek.

A vizsgálatok célja nyomon követni a gyermekek testi-lelki-szociális fejlődését, különös tekintettel: mozgásfejlődés, beszédfejlődés, szociális fejlődés, látás és hallás vizsgálat, esetleges későbbi tanulási zavarokat jelző tényezők felismerése (napirend, jobb-bal kezesség idejének kialakulása, mozgásfejlődési állomások sorrendisége, mesehallgatási készség), magatartászavarok felderítése (ürítési problémák, alvási zavarok, agresszivitás)

Eltérés esetén javasoljuk a házi gyermekorvos felkeresését, illetve fejlesztő pedagógus vagy logopédus bevonását a gyermek további gondozásában.

VI. Óvodai és iskolai munka

Óvodákban szűrővizsgálatokat nem végzünk, az óvodás korú gyermekek fejlődésének nyomon követésére a státuszvizsgálatok alkalmasak.

Általános iskolában az ún. index osztályok (2, 4, 6 és 8. évfolyam) vizsgálata kötelező minden tanítási évben.

Ekkor a következőket vizsgáljuk:

- testsúly és testmagasság mérése
- látásélesség és színlátás vizsgálata
- hallásvizsgálat
- vérnyomás ellenőrzése

Ortopédiai vizsgálatot 1-8. osztályig végzünk az iskolaorvossal.

Kampányoltások: 6 és 7. évfolyamon.

Óvodákban és az iskolákban évente legalább 3 alkalommal, ezen kívül szükség szerint tisztasági vizsgálatot végzünk.

A veszélyeztetett gyermekek eseteinek megbeszélése az iskola gyermekvédelmi felelősével történik, de folyamatos a kapcsolattartásunk a Gyermejkölési Szolgálat képviselőjével is.

Az iskolai védőnő az alábbi témákban tartott előadást:

- Egészséges táplálkozás: 5. osztályban
- Serdülőkor testi változásai: 5 és 6. osztályos
- Párkapcsolat, szexuális felvilágosítás: 6. osztályban
- Személyi és környezeti higiéné: 1-8. osztályban
- Egészséges életmód: 2. osztályban

Egyéb tevékenységek:

Pálné Szondy Krisztina heti egy alkalommal családkezelői fogadóórát tart a nagykovácsi lakosok számára, amelynek keretén belül családkonzultációs üléseket tart a védőnői tanácsadóban vagy igény szerint a gondozottak otthonában.

Havi egy alkalommal team megbeszélés, melyen a problémás esetek kerülnek megbeszélésre.
Helyszín: védőnői tanácsadó.

További résztvevők: gyermekorvosok, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, óvodavezető, óvodai gyermekvédelmi felelős, logopédus, fejlesztő pedagógus. 6 tervezzük az iskolai gyermekvédelmi felelős meghívását /

Közösségi programokról:

2013. augusztus 9-én megtartottuk Anyatejes napi rendezvényünket.

A rendezvényen előadást tartott:

- Dr. Tóth Ildikó / gyermekradiológus /: csecsemőszűrés (koponya, has és csípő ultrahangvizsgálat) és gyermek ultrahang vizsgálati lehetőségek
- Kuti Szilvia / családkezelő /: Családok támogatása

A rendezvény színvonalát emelte Bedő Gyöngyike tanárnő és tanítványainak előadása.
Az anyukák megvendégelésére helyi vállalkozók ajánlottak fel termékeiket.

Továbbképzéseink:

Pálné Szondy Krisztina:

- Családterápiás vándorgyűlés: Keszthely

Koszoványi Éva:

- 2013. 03. 09.- Különleges Szakmai Nap a Nőnap jegyében
- 2013.06. 05. – A várandósgondozás alatti vizsgálatok jelentősége
- 2013. 09. 27. – Védőnők – szülésznők szerepe a várandósgondozásban

Egyéb készlet beszerzés:

2013. évben beszerzésre került eszközeink: gyermek hallásvizsgáló készülék és hordozható szívhanghallgató készülék.

Nehézségeink:

Legnagyobb nehézségünk a védőnői tanácsadó mérete és a munkaszoba hiánya. A tanácsadó szobában, mely egyben a védőnői munkaszoba is, 2 db íróasztal elhelyezésére van lehetőség, ennek következtében egyszerre egy védőnő tudja a gondozottját fogadni. Nagyobb helyiségek birtokában lehetőségünk lenne arra, hogy minden védőnő tudja gondozottjait akár egy időben is fogadni, úgy is, hogy a négy szemközti beszélgetés biztosított legyen minden kliens számára.

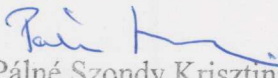
A tanácsadó akadálymentesítése és egy babakocsi tároló növelhetné a kismamák és anyukák komfort érzetét és biztosíthatná a babakocsik csapadéktól elzárt tárolását.

Összesített adatok 2013-ban

	I. körzet Kosztoványi Éva	II. körzet Pálné Szondy Krisztina	III. körzet Helyettesítés	Összesen:
Gondozott családok száma	238	150	236	624
Várandósok száma	50	43	43	136
2013-ban született csecsemők	30	24	36	90
Kisdedek száma (1-3 évesek)	70	57	88	215
Kisgyerekek száma (3-6 évesek)	152	81	171	404
Iskolások száma	0	476	0	476
Családlátogatások száma	421	367	316	1104
Szакlátogatások száma	648	495	650	1793
Tanácsadások száma	735	452	650	1837
Ebből önálló tanácsadás	471	320	434	1225

Köszönjük Polgármester Asszony és a képviselő testület munkáját, hogy a 2013. évben is segítették munkánkat ezzel is elősegítve a minőségi védőnői munkát.

Nagykovácsi, 2014. 01. 28.

 Pálné Szondy Krisztina és Kosztoványi Éva

Védőnők